

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2022-17223
Den 7. september 2022

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 20. september 2022

SAMLENOTAT

1. Præsentation af det tjekkiske formandskabs prioriteter.....	2
2. Lovgivningsmæssig programmering.....	4
3. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober 2022 (udkast til kommenteret dagsorden).....	6
4. Den årlige dialog om retsstatsprincippet	8
5. (Evt.) Relationer med UK.....	10
6. Konferencen om Europas fremtid	14

1. Præsentation af det tjekkiske formandskabs prioriteter

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Tjekkiet overtog den 1. juli 2022 det roterende formandskab for Rådet. Der forventes på Rådsmødet (almindelige anliggender) en præsentation af formandskabets prioriteter. Formandskabsprogrammet bærer titlen 'Europe as a Task: Rethink, Rebuild, Repower'.

2. Baggrund

Tjekkiet overtog det roterende EU-formandskab den 1. juli 2022. Det tjekkiske formandskab ventes på rådsmødet (almindelige anliggender) at præsentere sine prioriteter for arbejdet i Rådet under sin formandskabsperiode.

3. Formål og indhold

Det tjekkiske formandskabsprogram bærer titlen 'Europe as a Task: Rethink, Rebuild, Repower' og er centreret omkring fem overordnede prioriteter:

1. Håndtering af flygtningekrisen og Ukraines post-krig-genopretning

Det tjekkiske formandskab vil støtte EU's bestræbelser på at forsvare Ukraines suverænitet og territoriale integritet ved brug af alle EU's instrumenter og programmer. Ift. håndteringen af ukrainske flygtninge vil det tjekkiske formandskab arbejde for fleksible overførsler af midler og oprettelse af nødvendige strukturer med henblik på at bistå de mest påvirkede medlemslande, organisationer og civilsamfundet. Post-krig-genopretning af Ukraine vil også være i fokus for formandskabet.

2. Energisikkerhed

Det tjekkiske formandskab vil lægge vægt på EU's energisikkerhedsspørgsmål og på den accelererede implementering af REPowerEU. Et vigtigt element heri er diversificering af kilder, herunder logistik, energibesparelser og acceleration af overgangen til lavemissioner og vedvarende energikilder. Det tjekkiske formandskab er klar til arbejde med implementering af regulering af gasreserver, opfyldning af lagre op til vinteren, og fremme af frivillige fællesindkøb. Fit for 55 skaber grundlaget for dekarbonisering. Det tjekkiske formandskab vil især fokusere på en grundig implementering af det vigtigste kortsigtede mål, dvs. at bryde med afhængigheden af russiske fossile energikilder.

3. Styrkelse af Europas forsvarskapacitet og cybersikkerhed

Det tjekkiske formandskab vil fokusere på styrkelse af sikkerheds- og forsvarskapaciteter, især i partnerskab med NATO. Det vil arbejde specifikt på at understøtte implementeringen af nøgleemner inden for Det Strategiske Kompas. Det tjekkiske formandskab vil være opmærksom på samarbejde og investeringer i at reducere teknologisk afhængighed, især med hensyn til nye og disruptive teknologier og til at sikre modstandsdygtighed ift. kritiske værdikæder. Samtidig vil

det tjekkiske formandskab fokusere på cybertrusler, herunder hurtig udvikling af den såkaldte hybride værktøjskasse, kampen mod desinformation og sikkerheden i cyberspace.

4. Strategisk modstandsdygtighed af europæisk økonomi

Det tjekkiske formandskab vil arbejde for at fremskynde processen med at indgå handelsaftaler med demokratiske stater og om uddybning af det transatlantiske samarbejde inden for rammerne af EU-USA Trade and Technology Council (TTC) med fokus på strategisk samarbejde, herunder fælles tiltag for modstandsdygtighed af forsyningskæder. Formandskabet fremhæver i den forbindelse fremskyndelse af digitaliseringen og automatiseringen af den europæiske industri.

5. Modstandsdygtighed af demokratiske institutioner

Det tjekkiske formandskab vil fokusere på at styrke modstandskraften af institutioner, der har stor indflydelse på at fastholde og udvikle værdierne om demokrati og retsstaten i EU med fokus på eksempelvis gennemsigtig finansiering af politiske partier, massemediernes uafhængighed og en åben dialog med borgerne. Det tjekkiske formandskab ønsker at følge op på Konferencen om Europas fremtid.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af formandskabsprogrammet ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget konkret stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med behandlingen af de enkelte forslag inden for prioriteterne.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande forventes at tage formandskabsprogrammet til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage punktet til efterretning, idet der konkret vil blive taget stilling til de enkelte forslag under prioriteterne, når de fremlægges.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Lovgivningsmæssig programmering

KOM (2022) 0289

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) forventes en drøftelse af arbejdet med den årlige programmering af lovgivningsarbejdet med udgangspunkt i den hensigtserklæring, som Europa-Kommissionen for inden har sendt til formanden for Europa-Parlamentet og formandskabet for Rådet vedrørende Kommissionens kommende arbejdsprogram for 2023 samt sin årlige, såkaldte strategiske fremsynsrapport.

2. Baggrund

Det følger af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet fra 2016 (IIAen), at de tre institutioner sammen skal styrke EU's årlige og flerårige programmering. Formålet med den tilbagevendende, årlige programmering er at identificere de større politiske sager, som bør have særlig prioritet i lovgivningsarbejdet på tværs af institutionerne for derved også i praksis at sikre reel samordning af tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet i hhv. Europa-Parlamentet og Rådet.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes Kommissionen at præsentere en hensigtserklæring vedrørende den lovgivningsmæssige programmering for 2023 samt et understøttende, analytisk baggrundspapir, den såkaldte årlige strategiske fremsynsrapport, med henblik på en samlet drøftelse heraf. Sidstnævnte udkom i juni 2022 og indeholder bl.a. en fremadskuende strategisk overvejelse af samspillet mellem den grønne og den digitale omstilling. Drøftelsen indgår dermed i en årligt tilbagevendende, struktureret proces, hvor Kommissionen søger input fra både Rådet og Europa-Parlamentet som led i arbejdet med den lovgivningsmæssige programmering og tilrettelæggelsen af det kommende års lovgivningsarbejde. Processen ventes at munde ud i en fælleserklæring mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet om Unionens lovgivningsmæssige prioriteter for 2023 senere på året.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til IIA'en af 2016 inddrages i dialogen med Kommissionen om det årlige arbejdsprogram, ligesom den senere inter-institutionelle fælleserklæring skal underskrives af formændene for de tre institutioner.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen og drøftelsen af Kommissionens hensigtserklæring om den lovgivningsmæssige programmering samt Kommissionens årlige strategiske fremsynsrapport ventes ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til konsekvenserne af konkrete forslag, der følger af hensigtserklæringen eller den fælles programmering, når forslagene fremlægges.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til Kommissionens hensigtserklæring samt arbejdet med den lovgivningsmæssige programmering. Det er samtidig forventningen, at Rådet vil notere sig Kommissionens årlige strategiske fremsynsrapport.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionens hensigtserklæring vedrørende Kommissionens arbejdsprogram for 2023 samt den lovgivningsmæssige programmering afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019 – 2024, og finder det desuden vigtigt at sikre et godt samarbejde mellem institutionerne om det løbende lovgivningsarbejde. Regeringen noterer sig Kommissionens præsentation af den årlige strategiske fremsynsrapport og støtter generelt, at Kommissionen indtænker strategiske fremsyn i sin politikudvikling. Regeringen vil vurdere og tage stilling til konkrete lovgivningsmæssige forslag i takt med, at disse fremsættes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober 2022 (udkast til kommenteret dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. september 2022 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er under overvejelse. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober vil være en drøftelse af Rusland/ Ukraine, energi, klima (COP27) samt tilgangen til Kina.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober 2022. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. september 2022 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet er under overvejelse. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at der på mødet i Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober vil være en drøftelse af Rusland/Ukraine, energi, klima (COP27) samt tilgangen til Kina. Det må forventes, at dagsordenen vil blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 20. – 21. oktober 2022 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Den årlige dialog om retsstatsprincippet

KOM (2022) 0500

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. september 2022 forventes en præsentation af Kommissionens tredje årlige retsstatsrapport. Præsentationen forventes efterfulgt af en horisontal drøftelse af retsstatssituationen på tværs af EU. Fra dansk side støtter man Kommissionens indsats for at øge monitoreringen af retsstatsforholdene i medlemsstaterne. Fra dansk side støtter man ligeledes, at det tjekkiske formandskab fortsætter retsstatsdialogen, som indebærer først en horisontal drøftelse og efterfølgende en landespecifik drøftelse på baggrund af Kommissionens rapport.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 13. juli 2022 sin tredje årlige retsstatsrapport. Rapporten redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU og særskilt i de enkelte medlemsstater.

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemsstater lagde Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemsstater for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser, og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemsstaterne.

Rapporten baserer sig på skriftlige bidrag fra samtlige medlemsstater samt på anerkendte kilder såsom Venedig-Kommissionen og GRECO. Derudover har Kommissionen gennemført landebesøg under udarbejdelsen af rapporten, som er blevet gennemført virtuelt grundet COVID-19-situationen. Rapporten indeholder for første gang konkrete, landespecifikke anbefalinger til at forbedre retsstatstilstanden.

Rapporten udgør et solidt grundlag for at vurdere retsstatssituationen på tværs af EU. Samtidig tilvejebringer rapporten grundlaget for Rådets årlige dialog om retsstatsprincippet, som indebærer først en horisontal drøftelse af retsstatssituationen i EU og dernæst landespecifikke drøftelser. Siden Kommissionen offentliggjorde sin første retsstatsrapport i 2020, er der indtil videre blevet gennemført landespecifikke drøftelser af 20 medlemsstater, herunder Danmark. De landespecifikke drøftelser af de kommende fem medlemsstater (Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien og Sverige) forventes gennemført på rådsmødet (almindelige anliggender) den 18. november 2022 og forelægges særskilt forud herfor.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. september 2022 forventes en præsentation af rapporten efterfulgt af en horisontal drøftelse med afsæt i retsstatsrapportens indledende kapitel om retsstatssituationen på tværs af EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemsstater.

Enkelte lande har modsat været mere kritiske over for Kommissionens øgede monitorering.

Der forventes samlet set opbakning til Kommissionens rapport samt det tjekkiske formandskabs initiativ om at fortsætte retsstatsdialogen på baggrund af rapporten efter samme metode som under de seneste formandskaber.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemsstater lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemsstater, inkl. det indre marked. Regeringen bakker derfor varmt op om Kommissionens styrkede initiativ om løbende at monitorere og drøfte efterlevelsen af retsstatsprincippet.

Retsstatsrapporten er et nyttigt redskab til at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende er vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at retsstatsrapporten er et nyttigt supplement til artikel 7-procedureerne, EU-Domstolens virke og retsstatsmekanismen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. (Evt.) Relationer med UK

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet forventes primært fokus på lovforslaget fremlagt af den britiske regering den 13. juni, som vil give britiske ministre hjemmel til at suspendere og erstatte dele af Nordirlandsprotokollen, samt på EU-modforanstaltninger. Forhandlingerne mellem EU og UK er brudt sammen, som følge af det britiske lovforslag, der udgør et brud på den britiske regerings internationale forpligtelser under Udtrædelsesaftalen. Kommissionen har som et første modsvar genoptaget tidligere og iværksat nye traktatkrænkelssager mod UK. Det kan i den videre proces blive nødvendigt at igangsætte flere modforanstaltninger, alt afhængig af britisk ageren. Fra dansk side støttes Kommissionens tilgang. Derudover kan rådsmødet også omhandle UK's nylige tvistbilæggelsesproces med EU over manglende adgang til videnskabs- og forskningsprogrammer, herunder bl.a. Horizon Europe.

2. Baggrund

Den 24. december 2020 blev der opnået enighed om en aftale om det fremtidige forhold mellem EU og UK i form af Handels- og samarbejdsaftalen, som trådte endeligt i kraft den 1. maj 2021. Derudover trådte Udtrædelsesaftalen i kraft i februar 2020, som skabte klarhed om bodelingen og afviklingen af over 40 års medlemskab. Fokus er nu på gennemførelsen og udmøntningen af aftalerne. Problemer relateret til Nordirland og den såkaldte Nordirlandsprotokol under Udtrædelsesaftalen udgør fortsat den største konflikt mellem EU og UK. Senest er forhandlingerne mellem Kommissionen og UK brudt sammen, som følge af, at den britiske regering den 13. juni fremsatte et lovforslag, som vil give britiske ministre vidtgående beføjelser til unilateralt at suspendere og erstatte dele af Protokollen. Dertil har UK den 16. august indledt konsultationer med EU som led i en tvistbilæggelsesproces under Handels- og samarbejdsaftalen, grundet manglende britisk adgang til EU's videnskabs- og forskningsprogrammer, herunder Horizon Europe.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes Kommissionen at orientere om status på det britiske lovforslag vedr. Nordirlandsprotokollen og den videre proces ift. EU-modforanstaltninger. UK's nylige tvistbilæggelsesproces mod EU vedr. adgang til EU's videnskabs- og forskningsprogrammer, herunder bl.a. til Horizon Europe, kan også blive et samtaleemne.

Nordirlandsprotokollen udgør en central del af Udtrædelsesaftalen og var en forudsætning for den efterfølgende indgåelse af Handels- og samarbejdsaftale. Kommissionen og UK har siden oktober 2021 forhandlet om at finde løsninger på udfordringer med implementeringen af Protokollen. UK har i forhandlingerne lagt op til en egentlig genforhandling, som EU har afvist. EU's konkrete forslag til smidigere implementering er blevet afvist af UK, der ikke finder dem vidtgående nok.

Den britiske regering fremsatte den 13. juni et lovforslag, der vil give britiske ministre vidtrækende beføjelser til unilateralt at suspendere og erstatte størstedelen af Nordirlandsprotokollen,

herunder bl.a. bestemmelserne vedr. varebevægelser, moms, statsstøtte, *governance* og reguleringsmæssige bestemmelser for varer. Lovforslaget udgør efter EU-Kommissionens vurdering et brud på Udrædelsesaftalen og international ret. Lovforslaget vurderes endvidere at udgøre en trussel mod det indre markeds integritet, forbrugersikkerheden i EU samt EU-virksomheders lige konkurrencevilkår, idet varer vil kunne komme ind i EU uden forudgående kontrol.

Kommissionens tilgang til lovforslaget har været at anlægge en proportionel og gradvis reaktion med det formål at få UK tilbage til forhandlingsbordet. Kommissionen har som et første skridt genoptaget tidligere og iværksat nye traktatbrudssager imod UK. Det kan på sigt blive nødvendigt at igangsætte yderligere modforanstaltninger, som også kan få betydning for Handels- og samarbejdsaftalen.

Uenighederne har senest også haft betydning for bl.a. UK's adgang til EU's videnskabs- og forskningsprogrammer, herunder Horizon, Copernicus, Euratom (både forsknings og træningsdelen) samt Fusion for Energy-programmet. UK har den 16. august indledt en tvistbilæggelsesproces med EU under Handels- og samarbejdsaftalen grundet manglede britisk adgang. Kommissionen har accepteret konsultationerne men udmeldt, at nuværende forhandlingsklima er uhensigtsmæssig for fremdrift i UK's associering til Horizon.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet støtter generelt Kommissionens tilgang i forhold til UK med vægt på opretholdelse af en fælles EU-linje og fuld implementering af de forpligtelser UK har påtaget sig.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Indgåelsen af Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og UK bidrager til at afbøde nogle af de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser ved UK's udtræden af EU. Brexit har dog fortsat negative økonomiske konsekvenser bl.a. for dansk fiskeri, da det indebærer et kvotetab. Der forventes ligeledes fortsat administrative konsekvenser for varehandlen som følge af UK's udtræden af EU. Det gælder bl.a. for fødevarer virksomheder, som oplever øgede omkostninger og administrative byrder ved såvel import fra og eksport til UK.

I tilfælde af at det britiske lovforslag vedtages, og det bliver nødvendigt at igangsætte yderligere modforanstaltninger fra EU's side med betydning for Handels- og samarbejdsaftalen, kan det medføre omfattende samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til EU's forhandlingsmandat for Handels- og samarbejdsaftalen blev sendt i høring den 6. februar 2020, og høringsvarerne blev efterfølgende inkluderet i et revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget til forhandlingsmandat, der blev oversendt til Europaudvalget den 19. februar 2020.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være bred opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens proportionelle og gradvise tilgang til lovforslaget, samt en generel forståelse for, at det kan blive nødvendigt at igangsætte yderligere modforanstaltninger. Der forventes derudover at være enighed om, at en fælles EU27-tilgang og en generel tilbageholdende tilgang ift. det bilaterale samarbejde med UK er afgørende i den videre proces.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side arbejdes for en effektiv gennemførelse af aftalegrundlaget mellem EU og UK med fokus på korrekt og rettidig udmøntning af de indeholdte bestemmelser samt etablering af stærke mekanismer til at sikre fair konkurrencevilkår i praksis. Regeringen støtter, at Kommissionen tager de fornødne skridt til at sikre britisk efterlevelse af Nordirlandsprotokollen. Fra dansk side bakkes der op om Kommissionens tilgang til at finde praktiske løsninger – inden for rammerne af Protokollen. Endeligt støtter regeringen Kommissionens klare afvisning af britiske ønsker om at genforhandle Protokollen og ønsker at fastholde Nordirlands tilknytning til det indre marked.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forholdet mellem EU og Storbritannien blev senest forelagt Folketingets Europaudvalget til orientering den 20. januar 2022 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (almindelige anliggender) den 25. januar 2022.

Den overordnede danske tilgang til forhandlingerne om det fremtidige forhold blev forelagt Europaudvalget til forhandlingsoplæg den 6. februar 2020. Der blev forelagt forhandlingsoplæg vedr. udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver den 21. april 2017.

6. Konferencen om Europas fremtid

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat (ændringer er markeret med streg i margenen)

1. Resumé

Konferencen om Europas fremtid blev formelt afsluttet den 9. maj 2022, hvor Konferencens bestyrelse overleverede den endelige rapport til formændene for hhv. Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet. Som det følger af Konferencens regelsæt har institutionerne forpligtet sig til hurtigt at undersøge, hvordan de effektivt vil følge op på rapporten inden for deres respektive kompetenceområder og i overensstemmelse med de eksisterende traktater. På rådsmødet d. 20. september 2022 ventes fortsatte drøftelser om Rådets opfølgning på Konferencen.

2. Baggrund

Konferencen om Europas fremtid udsprang bl.a. af et løfte, som kommissionsformand Ursula von der Leyen afgav i forbindelse med udpegningen af den nye EU-Kommission i 2019. Det var oprindeligt planen, at Konferencen skulle være lanceret i foråret 2020, men starten måtte udskydes pga. COVID-19. Formændene for Rådet, Europa-Parlamentet og EU-Kommissionen underskrev d. 10. marts 2021 en fælles erklæring, som bl.a. fastsatte tidsrammen og den overordnede struktur for Konferencen.

Forud for Konferencens officielle åbningsceremoni d. 9. maj 2021 i Strasbourg blev Konferencens centrale, digitale platform for borgerdialogerne lanceret d. 19. april 2021. En række møder i de såkaldte europæiske borgerpaneler blev afholdt i efteråret 2021 og foråret 2022. Hertil kom i alt 6 plenarforsamlinger. Arbejdet blev afsluttet på plenarforsamlingen d. 29.-30. april 2022, hvor der forelå omtrent 320 forslag inden for Konferencens ni temaer. Forslagene blev videregivet til Konferencens bestyrelse, der på den baggrund udarbejdede den endelige rapport. Rådet tog ikke individuel stilling til de enkelte forslag som led i Konferencen, men afventede opfølgningen på den endelige rapport efter Konferencens afslutning.

Konferencen har været understøttet af den samtidige gennemførelse af nationale debatter om Europas fremtid. I Danmark bevilligede Europa-Nævnet 3,8 millioner kroner til afholdelse af 188 arrangementer over hele landet med tilknytning til Konferencen.

Forud for indledningen af Konferencen var Danmark blandt initiativtagerne til et non-papir sammen med 11 andre medlemslande, der sigtede mod at holde fokus under Konferencen på at fremme et effektivt EU, der leverer konkrete, politiske resultater til gavn for borgerne og at øge EU's demokratiske legitimitet, herunder gennem øget åbenhed om EU's lovgivningsarbejde samt ved at overveje muligheder for at styrke de nationale parlamenters rolle i EU's daglige arbejde.

I opfølgning heraf tog Danmark – sammen med Nederlandene og Tyskland – initiativ til en åbenhedsalliance, der blev lanceret d. 23. september 2021 ved en såkaldt åbenhedspledge, som samtlige medlemslande siden tilsluttede sig, foruden EU-Kommissionen, en række medlemmer

af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand. Den 9. marts 2022 var udenrigsministeren – sammen med tyske og nederlandske ministerkolleger – vært for et online åbenhedsarrangement med deltagelse af EU's ombudsmand, Kommissionen og en række borgere.

I forbindelse med afslutningen på Konferencen tog Danmark og Sverige initiativ til et non-papir, som i alt 13 lande tilsluttede sig, der tog afstand fra uovervejede og forhastede traktatændringsprocesser og institutionelle reformer.

Rådssekretariatet har foretaget en analyse af forslagene, der konkluderer, at kun 18 ud af de omtrent 320 forslag ville kræve traktatændringer for at blive fuldt implementeret. Kommissionen tilkendegav i en meddelelse d. 17. juni 2022 sin intention om at følge op på Konferencen bl.a. med forslag, der vil blive annonceret ved State of the Union-talen d. 14. september 2022.

3. Formål og indhold

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke detaljerede oplysninger om den kommende drøftelse på rådsmødet. Det er dog den foreløbige forventning, at Rådet vil fortsætte drøftelserne om opfølgningen på Konferencens endelige rapport med henblik på håndteringen af de 326 forslag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog resolutioner i både januar og juli 2020 om dets ønsker og forventninger til Konferencen. Parlamentet lagde her op til, at Konferencen skulle beskæftige sig med en bred vifte af emner, heriblandt også en række institutionelle spørgsmål om blandt andet gennemførelse af transnationale lister ved valg til Europa-Parlamentet og udvælgelsen af spidskandidater til posten som kommissionsformand. Europa-Parlamentet tilsluttede sig d. 4. marts 2021 fælleserklæringen om rammerne for Konferencen, som formændene for Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen underskrev d. 10. marts 2021.

Europa-Parlamentet vedtog to resolutioner – hhv. d. 4. maj og d. 9. juni 2022 – om opfølgningen på Konferencen, som begge bl.a. opfordrede til en aktivering af Traktatens artikel 48 om nedsættelse af et konvent med henblik på at drøfte ændringer af Traktaten. Europa-Parlamentet arbejder desuden på et konkret forslag om igangsættelse af processen om ændring af Traktaten, inklusive specifikke indholdsmæssige ønsker hertil.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Konferencen om Europas fremtid indebærer ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det kan dog ikke udelukkes, at opfølgningen på den afsluttende rapport på Konfe-

rencen vil kunne medføre omtalte konsekvenser, såfremt det måtte ske i form af konkrete forslag til beslutninger. Konsekvenserne af disse kan først vurderes, når de konkrete forslag foreligger.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vides endnu ikke, hvad der præcis bliver fokus for drøftelserne på rådsmødet d. 20. september 2022. Det er overordnet forventningen, at medlemslandene vil lægge vægt på en seriøs opfølgning på forslagene fra Konferencen samt fastlæggelse af en nærmere proces og metodologi herfor. Derudover kan spørgsmålet om mulige institutionelle reformer og/eller ønsker om traktatændringer blive rejst. En stor kreds af medlemslande er imod uovervejede og forhastet igangsættelse af en proces omkring ændringer af traktaten, mens en mindre gruppe, inklusive enkelte større medlemslande, er mere åbne over for eventuelle ændringer af traktaten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens holdning er, at der har været tale om en idékonference, hvor borgerne skulle være i centrum. Konferencen er ikke et beslutningsorgan, men regeringen lægger vægt på, at borgernes idéer bliver taget alvorligt, og at der sker en seriøs opfølgning.

Opfølgningen på Konferencen bør så vidt muligt fokusere på politisk indhold og pege på konkrete, politiske resultater via EU-samarbejdet inden for rammerne af de strategiske prioriteter, som Det Europæiske Råd tidligere har vedtaget, og den eksisterende Traktat. Samtidig bør fokus på institutionelle reformer i opfølgningen på Konferencen begrænses.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. juni 2022.